

Босна и Херцеговина
БРЧКО ДИСТРИКТ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Влада Брчко Дистрикта
Одјељење за јавну сигурност

Bosna i Hercegovina
BRČKO DISTRIKT
BOSNE I HERCEGOVINE
Vlada Brčko Distrikta
Odjeljenje – Odjel za javnu
sigurnost

Булевар мира 1, 76100 Брчко Дистрикт Босне и Херцеговине; Телефон: 049/ 240-814, Централa: 049/ 240-600
Bulevar mira 1, 76100 Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine; Telefon: 049/ 240-814, Centrala: 049/ 240-600

Prednacrт

P R A V I L N I K

**o uslovima za izradu hidratskih mreža i drugih sistema
protivpožarne zaštite**

Brčko, oktobar 2011.

I. OPŠTE ODREDBE

Član 1.

(1) Ovim Pravilnikom utvrđuju se zahtjevi za hidrantske mreže za gašenje požara i slučajevi u kojima se za zaštitu od požara obavezno primjenjuje hidrantska mreža za gašenje požara.

(2) Ako su za hidrantske mreže kojima se štite pojedini objekti posebnim propisima propisani drugačiji zahtjevi od zahtjeva propisanih ovim Pravilnikom, primjenjivat će se odredbe tih posebnih propisa.

Član 2.

Pojedini izrazi u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

- a) **hidrantska mreža** za gašenje požara je skup cjevovoda, uređaja i opreme kojima se voda od sigurnog izvora dovodi do štice prostora i građevina;
- b) **unutarnja hidrantska mreža** za gašenje požara je hidrantska mreža za gašenje požara izvedena u objektu koji se štiti, a završava bubnjem s namotanim cijevima stalnog presjeka i mlaznicom ili vatrogasnom cijevi sa spojnicama i mlaznicom;
- c) **vanjska hidrantska mreža** za gašenje požara je hidrantska mreža za gašenje požara izvedena izvan građevine koja se štiti, a završava nadzemnim ili podzemnim hidrantom;
- d) **suha hidrantska mreža** je hidrantska mreža za gašenje požara koja je suha do daljinski upravljano zapornog ventila, od kojeg je stalno ispunjena vodom pod pritiskom;
- e) **mokra hidrantska mreža** je hidrantska mreža za gašenje požara koja je stalno ispunjena vodom pod tlakom do zapornog ventila na svakom hidrantu;
- f) **siguran izvor vode** je svaki izvor vode koji u svakom trenutku osigurava ukupnu količinu vode i protočnu količinu vode za gašenje požara hidrantskom mrežom bez obzira na uvjete okoline sukladno odredbama ovog Pravilnika;
- g) **protočna količina vode** je količina vode u jedinici vremena, kojom se hidrantskom mrežom za gašenje požara gasi požar;
- h) **ukupna količina vode** je količina vode kojom se u predviđenom vremenu gašenja hidrantskom mrežom za gašenje požara gasi požar;
- i) **usisna visina** je razlika visine osi rotora crpke i razine vode koja se crpi;
- j) **visoki objekti** su zgrade kod kojih je završna kota poda najviše etaže predviđene za boravak ljudi, od razine okolnog terena na koji će se obavljati evakuacija veća od 22 m;
- k) **podzemne etaže** su etaže čija je razina izlaza najmanje 1,3 m ispod razine vanjskog terena na mjestu na kojem se nalazi simetrala izlaza;
- l) **mjesta okupljanja većeg broja ljudi** su prostorije u građevini koje su predviđene za okupljanje više od 50 osoba;
- m) **građevine i prostori namijenjeni trgovini** su mjesta na kojima se izlaže ili prodaje roba kao što su na primjer robne kuće, trgovački centri (supermarketi), samoposluge, drogerije, trgovine, izložbeni saloni i sl.;
- n) **garaže** su građevine ili dijelovi građevina namijenjeni parkiranju ili garažiranju motornih vozila pod nadzorom ili bez nadzora;
- o) **parkirališta** su građevine, građevinske konstrukcije i/ili otvoreni prostori namijenjeni parkiranju motornih vozila;

- p) **specifično požarno opterećenje** je količina topline koja se odnosi na 1 m² površine tog požarnog sektora
- r) **ukupno požarno opterećenje** je ukupna količina topline koja može nastati u nekom požarnom sektoru.

II. OBAVEZA UGRADNJE

Član 3.

Unutarnjom hidrantskom mrežom za gašenje požara se štite:

- a) građevine i prostori za koje je to traženo posebnim propisima,
- b) građevine i prostori za koje je to traženo posebnim uslovima građenja iz područja zaštite od požara,
- c) građevine za koje je to zahtijevano prostornim planom,
- d) građevine koje svojim značajkama spadaju u K1, K2, K3 ili K4 kategoriju ugroženosti od požara
- e) objekti čija je kota poda najviše etaže namijenjene za boravak ljudi najmanje 9 m iznad najniže kote površine uz stambeni objekt koja služi kao vatrogasni pristup,
- f) mjesta okupljanja većeg broja ljudi u građevinama,
- g) garaže i parkirališta u građevinama, čija je površina veća od 100 m²,
- h) građevine i prostori namijenjeni trgovini čija je površina veća od 100 m²,
- i) podzemne etaže površine veće od 100 m²,
- j) mjesta stalnog zavarivanja koja se nalaze unutar građevine.

Član 4.

Vanjskom hidrantskom mrežom za gašenje požara obvezno se štite:

- a) građevine i prostori za koje je to traženo posebnim propisima,
- b) građevine i prostori za koje je to traženo posebnim uvjetima građenja iz područja zaštite od požara,
- c) građevine i prostori za koje je to zahtijevano prostornim planom,
- d) naseljena mjesta koja imaju izgrađen vodoopskrbni sustav,
- e) građevine i prostori koji svojim značajkama spadaju u K1, K2, K3 ili K4 kategoriju ugroženosti od požara,

Član 5.

(1) Odredbe člana 3. i 4. ovoga Pravilnika ne odnose se na prostore, dijelove građevina ili građevine u kojima bi upotreba vode mogla izazvati eksploziju, stvaranje zapaljivog plina, požar ili širenje požara.

(2) Odredbe člana 3. ovoga Pravilnika ne odnose se na građevine i dijelove građevina koji su izgrađeni kao požarni sektori, najmanje otpornosti na požar 90 minuta čija ukupna površina tlocrta ne prelazi 100 m² i u kojima specifično požarno opterećenje ne prelazi 100 MJ/m², građevine u kojima se ne odvija tehnološki proces spratnosti prizemlje tlocrtne površine do 300 m², ako posebnim propisom nije određeno drugačije.

(3) Za objekte koji su locirani na mjestu gdje ne postoji hidrantska mreža unutrašnja hidrantska mreža će biti izvedena kao suha hidrantska mreža, ukoliko se radi o objektima sa stepenom ugroženosti od požara K5. Nemogućnost stavljanja u funkciju hidrantske mreže se može nadomjestiti odgovarajućim drugim mjerama zaštite od požara kao što su: povećan broj aparata za gašenje požara , obezbjeđenje aparata

za gašenje požara veće zapremine, obezbjeđenjem odgovarajuće količine rezerve vode ili drugim dodatnim sredstvima.

III. SIGURNI IZVORI VODE

Član 6.

- (1) Hidrantska mreža ima siguran izvor vode za napajanje vodom, ako posebnim propisom nije drugačije određeno.
- (2) Unutarnja hidrantska mreža za gašenje požara ima siguran izvor vode takvog kapaciteta da omogući opskrbu minimalno propisanom protočnom količinom vode koja je potrebna za zaštitu požarnog sektora s najvećim specifičnim požarnim opterećenjem građevine koja se štiti, uz tlak na mlaznici koji nije manji od tlaka koji je propisan ovim Pravilnikom u trajanju od najmanje 60 minuta.
- (3) Vanjska hidrantska mreža za gašenje požara ima siguran izvor vode takvog kapaciteta da omogući opskrbu minimalno propisanom protočnom količinom vode koja je potrebna za zaštitu požarnog sektora s najvećim požarnim opterećenjem građevine koja se štiti, uz tlak na hidrantu koji nije manji od tlaka koji je propisan ovim Pravilnikom u trajanju od najmanje 120 minuta.
- (4) Ukoliko građevina koja se štiti vanjskom hidrantskom mrežom za gašenje požara i unutarnjom hidrantskom mrežom za gašenje požara kao siguran izvor vode koristi posebne spremnike vode, njihov volumen mora biti najmanje jednak zbroju ukupne količine vode za svaku pojedinu hidrantsku mrežu.
- (5) Pojedini tipovi hidrantske mreže ne moraju raditi istovremeno.
- (6) Potrebna količina vode za gašenje hidrantskom mrežom za gašenje požara osigurava se neovisno o drugim potrošačima koji se napajaju vodom iz istog izvora.
- (7) Ukoliko se kao siguran izvor vode iz stava (2) ovoga člana koristi iscrpivi spremnik vode, tada količina vode ne smije biti manja od 1 m³.
- (8) Kapacitet sigurnog izvora dokazuje se postupkom crpljenja u najnepovoljnijim meteorološkim uvjetima, izuzev u slučaju kada se kao siguran izvor koristi vodovodna mreža, nepresušna prirodna akumulacija ili spremnik vode.
- (9) Voda koja se koristi iz sigurnog izvora ne sadrži nečistoće koje bi mogle sprječavati ispravan rad hidrantske mreže za gašenje požara.

Član 7.

Ukoliko se kao siguran izvor koriste otvorena vodocrpilišta ili spremnici kod kojih se pumpa nalazi iznad razine vode usisna visina će biti manja od najveće usisne visine pumpe za 30%, prema tehničkoj uputi proizvođača.

Član 8.

Ukoliko pumpa za opskrbu hidrantske mreže vodom nije samousisna ili potopna, kolo rotora pumpe će uvijek biti potopljeno vodom tako da pumpa nesmetano počne s radom prilikom uporabe hidrantske mreže.

Član 9.

Spajanje vodovoda za vodu za piće sa drugim izvorima za napajanje hidrantske mreže nije dozvoljeno.

Član 10.

(1) Količina vode u sekundi potrebna za gašenje požara u naseljima gradskog tipa, zavisno od broja stanovnika i računskog broja istovremenih požara, data je u Prilogu 1 ovog Pravilnika.

(2) Ako je naselje podjeljeno u zone prema izvorima za napajanje vodom za gašenje požara koji nisu među sobom povezani, računski broj istovremenih požara i količina vode za gašenje požara određuju se prema broju stanovnika koji pripadaju odgovarajućoj zoni.

Član 11.

Ukupna količina vode potrebna za gašenje požara u industrijskim i drugim objektima, zavisno od stepena otpornosti objekta prema požaru i kategorije tehnološkog procesa prema ugroženosti od požara, data je u Prilogu 2 ovog Pravilnika.

Član 12

Simboli za kategoriju tehnološkog procesa prema ugroženosti od požara dati u Prilogu 2 ovog Pravilnika imaju slijedeća značenja:

a) K1 - predstavlja kategoriju tehnološkog procesa prema ugroženosti od požara u koju spadaju pogoni u kojima se radi sa materijalom koji se može zapaliti ili eksplodirati pod dejstvom vode ili kiseonika, lako zapaljivim tečnostima čija je tačka paljenja ispod 230°C i gasovima i parom čija je donja granica eksplozivnosti ispod 10% (V/V), na primer: pogoni u kojima se radi sa metalnim natrijumom ili kalijumom, fosforom i karbidom, pogoni za proizvodnju viskozničkih vlakana, ekstrakciju benzina, hidriranje, rekuperaciju i rektifikaciju organskih rastvarača i skladišta benzina, ugljen-disulfida, etra, acetona i sl.;

b) K2 - predstavlja kategoriju tehnološkog procesa prema ugroženosti od požara u koju spadaju pogoni u kojima se radi sa lako zapaljivim tečnostima čija je tačka paljenja između 230°C i 1000°C i zapaljivim gasovima čija je donja granica eksplozivnosti iznad 10% (V/V), pogoni u kojima se obrađuju čvrste zapaljive materije, pri čemu se razvija eksplozivna prašina, na primer: pumpna postrojenja i stanice za tečne materije čija je tačka paljenja, između 230°C i 1000°C, pogoni u kojima se stvaraju ugljena prašina, drvene strugotine, brašno, šećer u prahu, sintetički kaučuk u prahu i sl.;

c) K3 - predstavlja kategoriju tehnološkog procesa ugroženosti prema požaru u koju spadaju pogoni u kojima se radi sa zapaljivim tečnostima čija je tačka paljenja 1000°C do 3000°C i čvrstim materijama temperature paljenja do 3000°C, na primer: pogoni za mehaničku preradu drveta i proizvodnju hartije, pogoni za proizvodnju tekstila, pogoni za regeneraciju ulja za podmazivanje, skladišta goriva i maziva, sredstva za transport uglja, zatvorena skladišta uglja, pumpne stanice za tečnosti čija je tačka paljenja 1000°C do 3000°C, garaže za automobile i javni poslovni i stambeni objekti koji mogu da prime više od 500 lica;

d) K4 - predstavlja kategoriju tehnološkog procesa ugroženosti prema požaru u koju spadaju pogoni u kojima se radi sa tečnostima čija je tačka paljenja iznad 3000°C,

čvrstim materijama čija je tačka paljenja iznad 300oC i materijama koje se prerađuju u zagrejanom, razmekšanom ili rastopljenom stanju, pri čemu se oslobađa toplota praćena iskrama i plamenom, na primer: pogoni za topljenje, livenje i preradu metala, gas-generatorske stanice, odeljenja za ispitivanje motora sa unutrašnjim sagorevanjem, kotlarnice, transformatorske stanice i pogoni u kojima sagoreva čvrsto, tečno i gasovito gorivo, kao i javni poslovni i stambeni objekti koji mogu da prime od 100 do 500 lica;

e) K5 - predstavlja kategoriju tehnološkog procesa ugroženosti prema požaru u koju spadaju pogoni u kojima se radi sa negorivim materijalima i hladnim mokrim materijalom, na primer: pogoni za mehaničku obradu metala, kompresorske stanice, pogoni za proizvodnju negorivih gasova, mokra odeljenja industrije tekstila i hartije, pogoni za dobijanje i hladnu obradu minerala, azbesta i soli i za preradu ribe, mesa i mliječnih proizvoda, vodne stanice i objekti koji mogu da prime od 20 do 100 ljudi.

Član 13

Ako je površina na kojoj se nalazi kompleks industrijskih objekata do 150 ha, računa se sa jednim požarom, a ako je površina veća, računa se sa dva istovremena požara.

IV. HIDRANTSKA MREŽA ZA GAŠENJE POŽARA

Član 14.

(1) Hidrantska mreža za gašenje požara obavezno je izgrađena kao mokra hidrantska mreža.

(2) Iznimno zbog opasnosti od smrzavanja, posebnosti tehnološkog procesa ili građevine, hidrantska mreža za gašenje požara ili njezini pojedini dijelovi mogu po odobrenju tijela nadležnog za zaštitu od požara biti izgrađeni kao suha hidrantska mreža.

Član 15.

Prostor oko hidranta obavezno je slobodan i očišćen, kako bi hidrant bio stalno dostupan.

IV . 1 Vanjska hidrantska mreža za gašenje požara

Član 16

(1) Na cjevovod vanjske hidrantske mreže za gašenje požara postavljaju se u pravilu nadzemni hidranti, a samo iznimno u opravdanim slučajevima podzemni hidranti.

(2) Kada je procjenom ugroženosti od požara predviđeno da vanjska hidrantska mreža služi za neposredno gašenje požara, na udaljenosti ne većoj od 10 m od svakog hidranta vanjske hidrantske mreže za gašenje požara obavezno se nalazi ormarić s vatrogasnim cijevima potrebne dužine, mlaznicama i ostalim potrebnim vatrogasnim amaturama (prijelaznice, razdjelnice) koje će omogućiti efikasno gašenje požara.

Član 17

- (1) Za spoljnu hidrantsku mrežu izrađuje se prstenasti sistem cjevovoda.
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, dopušta se izrada slijepog cjevovoda za objekte namjenjene stanovanju i druge objekte čije požarno opterećenje ne prelazi 1 000 MJ/m², s tim da dužina slijepog cjevovoda iznosi najviše 180 m.
- (3) Na cjevovode iz stava (1) i (2) ovog člana ugrađuje se potreban broj zapornih ventila za odvajanje pojedinih sektora.

Član 18

- (1) Prema protoku koji treba ostvariti, ugrađuju se hidranti No 80 ili No 100.
- (2) Cijevi razvodnog cjevovoda u mreži hidranata i cijevi za pojedini hidrant imaju prečnik prema proračunu, ali ne manji od 100 mm.
- (3) Hidranti se postavljaju ili se štite tako da se ne smiju zamrznuti ili oštetiti.

Član 19.

Udaljenost bilo koje vanjske tačke građevine ili neke tačke šticeenog prostora i najbližeg hidranta nije veća od 80 m, niti manja od 5 m.

Član 20.

- (1) Udaljenost između dva susjedna vanjska hidranta iznosi najviše 150 m, ako posebnim propisom nije drugačije određeno.
- (2) Iznimno od stava (1) ovoga člana, u naseljima sa samostojećim porodičnim kućama udaljenost između dva susjedna vanjska hidranta iznosi najviše 300 m.

Član 21.

Nadzemni hidranti moraju biti izvedeni tako da omogućće sigurno i efikasno rukovanje i upotrebu.

Član 22.

- (1) U vanjskoj hidrantskoj mreži za gašenje požara statički pritisak ne smije biti veći od 1,2 MPa.
- (2) Kod vanjske hidrantske mreže za gašenje požara ne smije doći do propuštanja vode kod ispitnog pritiska od 1,6 MPa, niti do pucanja kod pritiska od 2,4 MPa.

Član 22.

- (1) Najmanji pritisak na izlazu iz bilo kojeg nadzemnog ili podzemnog hidranta vanjske hidrantske mreže za gašenje požara ne smije biti manji od 0,25 Mpa (2,5 bar) , kod propisanog protoka vode.
- (2) Iznimno od stava (1) ovoga člana, kada je procjenom ugroženosti od požara predviđeno da vanjska hidrantska mreža služi za neposredno gašenje požara, potrebni pritisak se određuje proračunom ovisno o visini objekta i drugim uvjetima, ali također ne smije biti manji od 0,25 MPa pri propisanom protoku vode.
- (3) Za zaštitu građevine i/ili prostora vanjskom hidrantskom mrežom za gašenje požara, osigurava se najmanje protočna količina vode navedena u Prilogu 3 ovog Pravilnika pri pritisku iz stava (1) ovoga člana.

(4) Za zaštitu naseljenih mjesta vanjskom hidrantskom mrežom za gašenje požara, potrebno je osigurati najmanje protočnu količinu vode od 600 l/min, pri pritisku iz stava (1) ovoga člana.

Član 23.

Mjesto postavljanja podzemnog hidranta obavezno se označava na uočljiv način. Smatrat će se da je ovom zahtjevu udovoljeno ako se ormarić označi simbolom „H“.

IV. 2 Unutarnja hidrantska mreža za gašenje požara

Član 24.

(1) U građevini koja se štiti unutarnjom hidrantskom mrežom za gašenje požara postavljaju se na cjevovod zidni hidranti.

(2) Zidni hidranti se izvode tako da omoguće sigurno i efikasno rukovanje i upotrebu.

(3) Zidni hidranti su obojeni crvenom bojom na kojoj se nalazi oznaka iz koje je jasno vidljivo da se u ormariću nalazi oprema hidrantske mreže za gašenje požara.

Član 25.

(1) U hidrantski ormar postavlja se vatrogasno crijevo nazivnog prečnika 52 mm sa mlaznicom prečnika 12 mm.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, u stambenim objektima, pored standardnog priključka prečnika 52 mm, mogu se postavljati priključci prečnika 25 mm na koje se priključuju crijeva stalnog presjeka i nazivnog prečnika 25 mm, sa mlaznicom prečnika 8 mm, sa loptastom slavinom.

(3) U slučajevima iz stava (2) ovog člana nije obavezno postavljanje standardnog vatrogasnog crijeva iz stava (1) ovog člana.

(4) Ventil u hidrantskom ormaru postavlja se na 1,50 m, od poda, a ormar se označava oznakom za hidrant (slovom "H").

Član 26.

(1) Na najnepovoljnijem mjestu svakog požarnog sektora unutarnja hidrantska mreža za gašenje požara mora imati protočnu količinu vode najmanje jednaku količini navedenoj u Prilogu 4 – tabeli 4 ovog Pravilnika, a najniži tlak na mlaznici kod minimalne protočne količine ne smije biti manji od 0,25 Mpa.

(2) Na unutrašnjem hidrantskom priključku najviši hidrostatički pritisak iznosi 7 bar.

Član 27.

(1) Unutarnja hidrantska mreža za gašenje požara mora biti izvedena na takav način da se ostvari potpuno prekrivanje prostora koji se štiti najmanje s jednim mlazom vode s tim da se na dužinu cijevi s mlaznicom može dodati dužina mlaza od najviše 5 m.

(2) U slučaju da se potrebna protočna količina vode u požarnom sektoru koji se štiti ostvaruje s dva ili više hidranata potrebno je da se cjelokupna štíčena površina prekrije s onoliko hidranata koliko je potrebno da se ostvari potrebna protočna količina vode.

(3) Zaštita požarnog sektora koji obuhvata dva ili više spratova izvodi se na takav način da se svaki sprat štiti s najmanje jednim zasebnim hidrantom.

Član 28.

(1) Hidranti se smještaju u prolaze, stepenišne prostore i puteve za evakuaciju, u neposrednoj blizini ulaznih vrata prostorija koje mogu biti ugrožene požarom, tako da ne ometaju evakuaciju.

(2) Cijevi za unutrašnju hidrantsku mrežu postavljaju se tako da budu zaštićene od mehaničkog oštećenja.

(3) Cijevi za unutrašnju hidrantsku mrežu ne postavljaju se kroz prostorije ugrožene požarom.

(4) Ako nije moguće ispuniti zahtjeve iz stava (2) i (3) ovog člana, cijevi za unutrašnju hidrantsku mrežu mogu u većim prostorijama da se postavljaju i uz unutrašnje stubove objekta.

Član 29.

(1) Unutrašnja hidrantska mreža se nikada ne postavlja u proizvodnim pogonima i skladištima u kojima korišćenje vode može stvoriti zapaljiv gas i izazvati eksploziju, požar i širenje požara

(2) Unutrašnja hidrantska mreža u objektima postavlja se tako da je moguće štititi od požara sve prostorije.

(3) Protok unutrašnje hidrantske mreže na najvišem spratu mora biti u skladu sa vrednostima datim u Prilogu 5 – tabeli 5 ovog Pravilnika.

IV .3 Suha hidrantska mreža

Član 30.

Suha hidrantska mreža može da bude spoljna i unutrašnja.

Član 31.

(1) Spoljni priključak za vatrogasno vozilo na cjevovod za suhu hidrantsku mrežu postavlja se što je moguće bliže glavnom ulazu u objekt, na visini od 60 cm do 120 cm od terena u posebnom limenom ormaru koji se otvara ključem namenjenim za otvaranje hidrantskih ventila.

(2) U slučaju iz stava (1) ovoga člana mora biti omogućeno automatsko otvaranje zapornog ventila na početku cjevovoda suhe hidrantske mreže otvaranjem zapornog ventila bilo kojeg hidranta suhe hidrantske mreže za gašenje požara.

(3) Cjevovod u suvoj hidrantskoj mreži mora se automatski prazniti.

(4) Svi priključci na suhoj hidrantskoj mreži označavaju se uočljivim tekstom:

MOŽE UPOTREBLJAVATI SAMO VATROGASNA JEDINICA.

Član 32.

Unutrašnji dio suhe hidrantske mreže projektuje se i izvodi na način kao i mokra hidrantska mreža

V. UREĐAJ ZA POVIŠENJE PRITISKA

Član 33.

(1) U slučaju da hidrantska mreža za gašenje požara nema minimalni pritisak vode kod minimalnog protoka propisan ovim Pravilnikom, za industrijske objekte ugrađuje se uređaj za povišenje tlaka.

(2) Uređaj iz stava (1) ovoga člana obavezno ima pričuvnu crpku, osim u slučaju kada se sastoji od dvije ili više crpki i ima mogućnost za svakodnevnu automatsku samokontrolu svih crpki.

(3) Ukoliko je uređaj za povišenje pritiska smješten u građevini koju se štiti hidrantskom mrežom za gašenje požara čiji sastavni dio je sam uređaj, prostorija u koju je uređaj smješten je obavezno izgrađena kao zaseban požarni sektor s građevinskim elementima, koji odjeljuju prostoriju od ostale građevine, otpornim na požar najmanje onoliko vremena koliko je najkraće predviđeno vrijeme rada hidrantske mreže.

(4) Ukoliko se pumpa uređaja iz stava (1) ovoga člana pogoni elektromotorom, električna instalacija će biti izvedena na takav način da ne postoji mogućnost isključenja opskrbe energijom uređaja preko glavne sklopke već samo preko posebne sklopke u glavnom razvodu niskog napona. Ova sklopka će biti posebno označena i osigurana od slučajnog isključenja.

(5) Uređaj za povišenje pritiska obavezno ima obilazni cjevovod.

(6) Ako postoji rezervni izvor napajanja onda uređaj za povišenje tlaka obavezno ima mogućnost napajanja iz tog izvora.

(7) Kabeli za napajanje električnom energijom uređaja za povišenje pritiska štite se tako da njihova otpornost prema požaru bude najmanje jednaka predviđenom vremenu rada hidrantske mreže u slučaju da prolaze kroz prostorije koje mogu biti ugrožene požarom.

VI. ISPITIVANJE HIDRANTSKE MREŽE

Član 34.

(1) Hidrantska mreža, sa svim uređajima i armaturom, kontroliše se najmanje jednom godišnje.

(2) Prilikom kontrole mjeri se pritisak vode u hidrantskoj mreži pri istovremenom radu svih spoljnih i unutrašnjih hidranata koji daju potreban protok vode za gašenje požara na pojedinom objektu. Na spoljne hidrante postavljaju se mlaznice sa usnikom prečnika 16 mm, a na unutrašnje hidrante postavljaju se mlaznice sa usnikom prečnika 12 mm. Pritisak se mjeri na kontrolnoj mlaznici na najvišem spratu ili na hidrantu koji je najudaljeniji od priključka.

(3) Pritisak se mjeri pri isticanju vode u punom mlazu iz svih hidranata, i to posle 2 min isticanja, a u izveštaju o merenju pritiska navode se datum i vreme merenja.

Član 35.

Uređaj za povišenje pritiska u hidrantskoj mreži mora imati mogućnost svakodnevne automatske kontrole svih pumpi i signalizaciju kvara na kontrolnom mestu, a ako to nije moguće obezbediti, uređaj se kontroliše ručnim uključivanjem jednom mesečno.

Član 36.

Crijeva u hidrantskim ormarima kontrolišu se najmanje jedanput godišnje, pri čemu se moraju ispitati pritiskom vode od 7 bar.

Član 37.

Ako se cjevovod suhe hidrantske mreže ne koristi duže vrijeme, njegova nepropustljivost kontroliše se najmanje jednom u dvije godine vazdušnim pritiskom do 1,5 bar.

Član 38.

O izvršeno kontroli sačinjava se izvještaj i prosljeđuje ga u Pododjeljenje u za zaštitu i spašavanje i protivpožarnom inspektoru.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 39.

(1) Odredbe ovog pravilnika, osim odredaba člana 31 do 35 neće se primenjivati na hidrantsku mrežu koja je izgrađena ili rekonstruisana prije stupanja na snagu ovog pravilnika.

(2) Odredbe ovog pravilnika se ne odnose na stambene objekte koji su izgrađeni do stupanja na snagu ovog Pravilnika .

Član 40.

Označavanje postojećih hidranata sukladno odredbama ovoga Pravilnika mora se obaviti u roku od godine dana od stupanja na snagu ovog Pravilnika.

XIII. ZAVRŠNEODREDBE

Ovaj Pravilnik dostavlja se Vladi na razmatranje i donošenje.

Brčko, oktobar 2011. godine

Šef Odjeljenja

Ermin Džindić dipl.ing.građ.

Prilog 1 – Tabela 1

Broj stanovnika u hiljadama	Računski broj istovremenih požara	Najmanja količina vode u l/s po jednom požaru, bez obzira na otpornost objekata prema požaru
do 5	1	10
6 do 10	1	15
11 do 25	2	20
26 do 50	2	25
51 do 100	2	35
101 do 200	3	40
201 do 300	3	45
301 do 400	3	50
401 do 500	3	55
501 do 600	3	60
601 do 700	3	65
701 do 800	3	70
801 do 1000	3	80
1001 do 2000	4	90

Prilog 2 – Tabela 2

Tabela 2 Količina vode u litrima na sekund potrebna za jedan požar, zavisno od zapremine u kubnim metrima objekta koji se štiti								
Stepen otpornosti objekta prema požaru	Kategorija tehnološkog procesa prema ugroženosti od požara	do 3000	3001 do 5000	5001 do 20000	20001 do 50000	50001 do 200000	200000 do 400000	iznad 400000
V i IV	K4, K5	10	10	10	10	15	20	25
V i IV	K1, K2, K3	10	10	15	20	30	35	-
III	K4, K5	10	10	15	25	-	-	-
I i II	K4 i K5	10	15	20	30	-	-	-
I i II	K3	15	20	25	-	-	-	-1)

1) Prazna polja u tabeli 2 ne znače da za odnosne objekte nije potrebna voda za gašenje nego da se, zavisno od stepena otpornosti prema požaru i njihove veličine, u takve objekte ne postavljaju tehnološki procesi određene kategorije ugroženosti od požara.

Prilog 3 – Tabela 3

Specifično požarno opterećenje u MJ/m ² , do	Potrebna količina vode u l/min, ovisno o površini objekta koji se štiti u m ²							
	do 100	101 do 300	301 do 500	501 do 1000	1001 do 3000	3001 do 5000	5001 do 10000	više od 10000
200	600	600	600	600	600	600	600	900
500	600	600	600	600	900	1200	1200	1500
1000	600	600	600	900	1200	1200	1500	1800
2000	600	600	900	1200	1500	1800	2100	*
>2000	600	900	1200	1800	1800	2100	*	*

Prilog 4 – Tabela 4

Specifično požarno opterećenje u MJ/m ² , do	300	400	500	600	700	800	1000	2000	>2000
Najmanja protočna količina vode kroz mlaznicu/mlaznice l/min	25	30	40	50	60	100	150	300	450

Prilog 5 – Tabela 5

Visina objekta, m	Najmanji protok, l/s
do 22	5
23 do 40	7,5
41 do 75	10
iznad 75	12,5